

Køb af træer i høj kvalitet

Læs retningslinjer for vurdering af træ kvalitet ved køb og for identifikation af problemer med træets struktur, rødder og skader.

Træer tjener mange formål i dit lokalsamfund og i hele verden.

Et træ af høj kvalitet kan, når det plantes og plejes korrekt, blive et varigt aktiv for din ejendom. Et træ af lav kvalitet kan med tiden udvikle dyre problemer, som øger behovet for vedligeholdelse og mindsker de fordele, træet kan give.

Hvad afgør træets kvalitet?

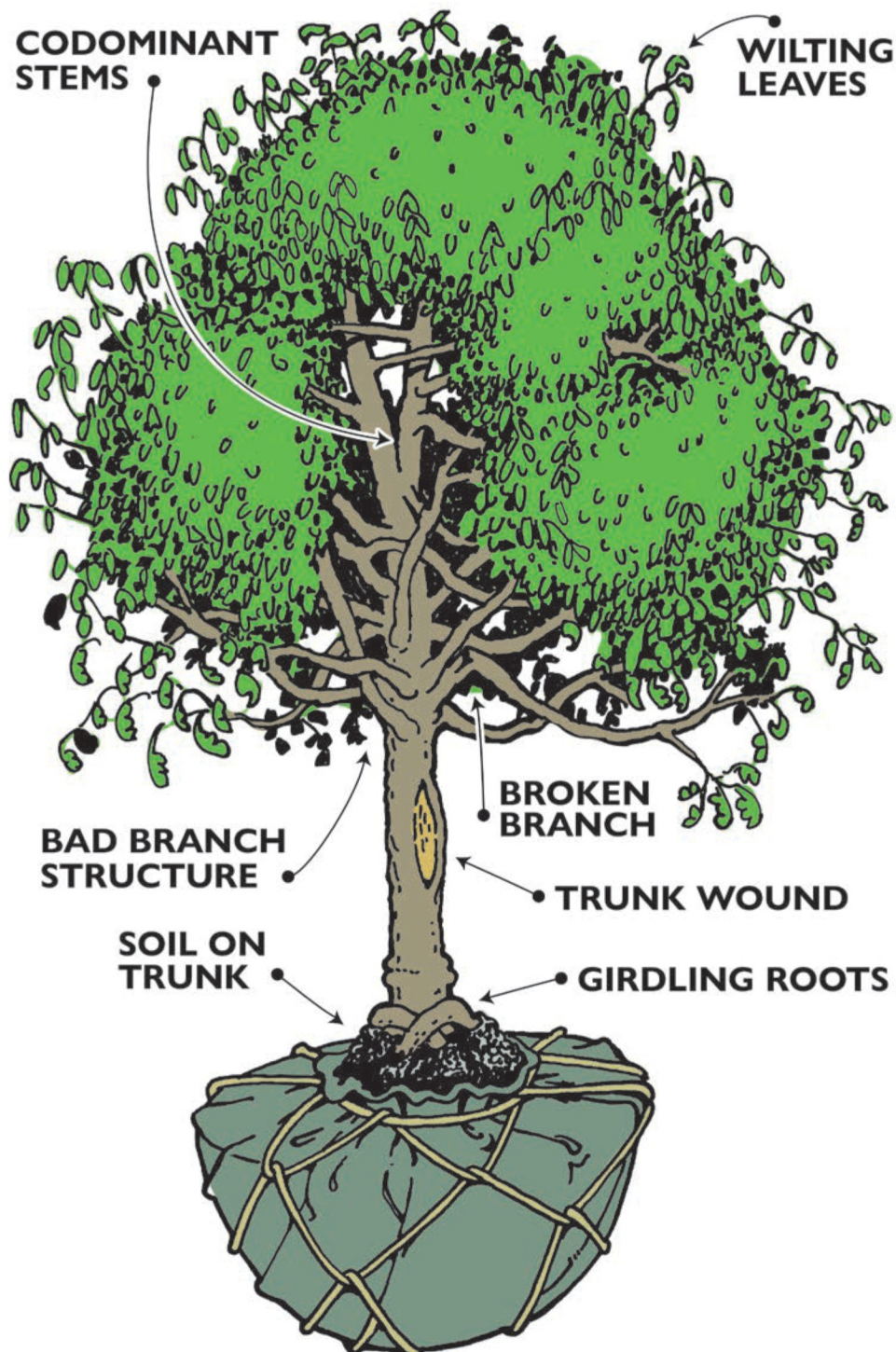
Et træ af høj kvalitet har:

- En lige stamme med velplacerede grene.
- En synlig stamme uden sår eller skader.
- Rødder, der vokser lige ud fra stammen.

Et træ af lav kvalitet har:

- Svag struktur, hvor flere stammer udgår fra samme punkt, og grene vokser ind i hinanden.
- En stamme med sår efter håndtering eller forkert beskæring.
- Begrænsede, sammenpressede eller cirkulende rødder i en for lille rodklump eller beholder.

Disse problemer kan i høj grad forringe træets muligheder for et sundt og produktivt liv. Undersøg træet omhyggeligt ved køb for at finde problemer med struktur, skader eller rødder.

Rodproblemer

Planteskoletræer klassificeres ofte efter, hvordan de produceres, graves op og sælges. Hver trætype har sit eget rodsystem:

- Barrod: ingen jord omkring rødderne; normalt små træer.
- Rodklump i sækkelærred: rødderne på markdyrkede træer er omgivet af jord og holdes sammen af sækkelærred og tråd eller reb.
- Container: rødder og jord i en beholder.

Barrodstræer

Bare rødder må ikke være knuste, revne, udtørrede eller misfarvede. Rodenderne skal være skåret rent. Beskadede rødder kan skæres rent før plantning og vanding. Fordelene ved barrodsplanter er, at de ofte udvikler lige rødder efter plantning, og at de er lette at transportere og plante. De har dog begrænsninger: De skal plantes kort efter opgravning for at undgå udtørring og egner sig ikke nødvendigvis til alle arter.

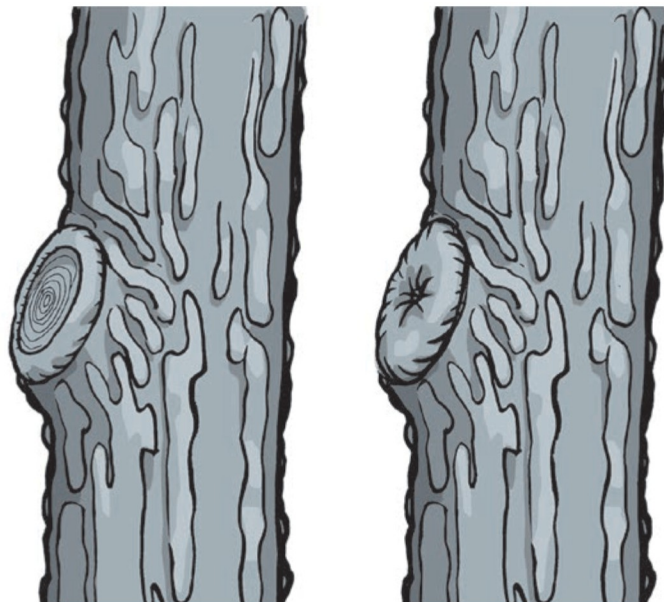
Træer med rodklump

Rodudløbet (området, hvor stammen bliver bredere og går over i rødderne) skal være synligt øverst på rodklumpen. Undgå planter med stærkt beskadede eller sammenpressede rodklumper. Rodklumpens top skal være flad. En afrundet top kan være tegn på tab af kraftige rødder.

Rodklumpens diameter skal være mindst 10-12 gange stammens diameter målt 15 cm over rodudløbet.

Containertræer

- Rødderne må ikke sno sig eller vokse i cirkler i beholderen.
- Tag rodklumpen ud af beholderen for at undersøge den.
- Vær særligt opmærksom på større, blotlagte rødder.
- Cirkulende rødder kan kvæle (se figuren til højre) og dræbe andre rødder eller hele træet, hvis de snor sig rundt om stammen.
- Fine, cirkulende rødder kan skæres væk ved plantning.
- Større rødder kan rettes ud, hvis de stadig er bøjelige.
- Rodudløbet skal være synligt på containerdyrkede planter. Hvis det er dækket af jord, skal det blotlægges forsigtigt før plantning uden at beskadige barken.

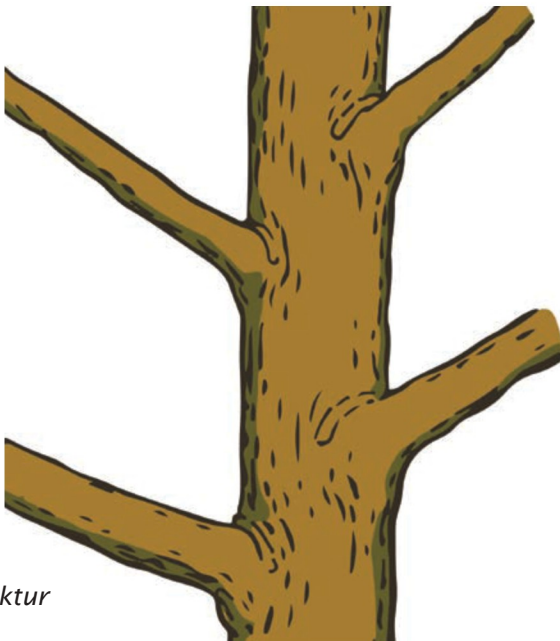
Skader

Køb aldrig et træ uden at undersøge stammen grundigt. Hvis træet er indpakket, skal indpakningen fjernes, og stammen kontrolleres for sår, forkerte beskæringssnit og insektskader. Indpakning kan beskytte stammen under transport, men skal fjernes efter plantning.

Et korrekt beskæringssnit fjerner grenen lige uden for grenkraven. Derefter vokser en ring eller "krans" af sundt væv rundt om snittet (se figuren ovenfor). Skær ikke helt ind til stammen. Stammevævet over og under en gren, der er skåret helt ind til stammen, dør ofte og danner døde områder. Ved høje sommertemperaturer eller lave vintertemperaturer kan der opstå revner eller lange, døde striber over og under de døde områder.

(Figuren nedenfor) Omsnørende rod, efterhånden som træet vokser.

God struktur

Dårlig struktur

Struktur

- Når du køber et ungt skyggetræ, er det vigtigt at være opmærksom på, at de grene, du ser, måske ikke findes på det voksne træ. Mange nedre grene vil blive skygget bort, efterhånden som træet vokser, eller blive beskåret for at skabe fri passage for fodgængere, trafik, græsslåning eller andre aktiviteter.
- Mange planteskoler beskærer unge træer for at fremme kronens vækst. Det kan give problemer, som senere skal afhjælpes med korrigerende beskæring.
- En god, stærk struktur - grenarkitekturen - begynder med grene jævnt fordelt langs stammen. Grenene skal have faste, robuste tilhæftninger til stammen.
- Grene med smalle grenvinkler kan senere give problemer.
- Når flere grene vokser fra samme sted på stammen, øges risikoen markant for svage tilhæftninger, sammenpresning og revner.
- Grene, der presser mod stammen eller hinanden, er tegn på problemer. Kontaktområderne kan blive sammenpressede, revne eller dø tilbage.
- Ønsker du et flerstammet træ, skal stammerne være tydeligt adskilt ved jordoverfladen. Husk, at stammernes diameter øges, når de vokser. To stammer kan være lidt adskilt som små, men vil presse mod hinanden, når de vokser.
- Fjern kun knækkede eller flækkede grene ved plantning, så træet kan komme sig efter omplantningsstress.
- Mange strukturproblemer kan løses med korrigerende beskæring eller opbygning. Begynd korrigerende beskæring et år efter plantning, og fordel den over flere år.

Hvad er en certificeret arborist?

ISA og ETW-certificerede arborister® er personer, der har dokumenteret viden om træplejens kunst og videnskab gennem erfaring og ved at bestå en omfattende eksamen udviklet af nogle af landets førende eksperter i træpleje.

ISA og ETW Certified Arborists skal også løbende efteruddanne sig for at bevare certificeringen. Derfor er de mere tilbøjelige til at være ajour med de nyeste metoder inden for arboristik.

Find en arborist

Besøg www.dansk-traeplejeforening.dk for at finde ETW certificerede træplejere.

Besøg TreesAreGood.org for at finde gratis værktøj for at finde en ISA certificeret arborist, samt læse og downloade alle de engelske brochurer i denne serie.

**DANSK
TRÆPLEJEFORENING**

www.isa-arbor.com • www.treesaregood.org

©2021 International Society of Arboriculture. (v02.2021)

Gennem forskning, teknologi og uddannelse fremmer International Society of Arboriculture den professionelle udøvelse af arborikultur og skaber større global opmærksomhed om træers fordele.